

I. Všeobecná charakteristika školy

/ vid' úvodná časť ŠkVP – ISCED 1 /

II. Charakteristika školského vzdelávacieho programu – ISCED 2

II. 1 Pedagogický princíp školy

II. 1. 1 Profil absolventa

Chceme dosiahnuť, aby z našej školy odchádzali žiaci, ktorí budú schopní:

1. socializovať sa v škole, rodine, spoločnosti
2. celoživotne sa iniciatívne vzdelávať
3. asertívne komunikovať v rodnom i dvoch cudzích jazykoch
4. vidieť a vedieť prežívať krásu súčasnosti i minulosti
5. žiť zdravým štýlom života
6. reálne zhodnotiť svoje možnosti na trhu práce.

To všetko chceme dosiahnuť v prostredí školy moderného štýlu, v ktorej má byť dobre žiakom aj učiteľom.

2.2. Vzdelávacie oblasti

Vzdelávacie oblasti majú nadpredmetový charakter. V Štátnom vzdelávacom programe je obsah vzdelávacej oblasti rozčlenený do vybraných učebných predmetov. Škola si môže do týchto vzdelávacích oblastí doplniť ďalšie predmety. Obsah vyššieho sekundárneho vzdelávania je rozdelený do 8 vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z definovania obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

Povinné predmety vo vzdelávacích obsahových oblastiach pre 2.stupeň – nižšie sekundárne vzdelávanie s vyučovacím jazykom slovenským

VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	PRVÝ CUDZÍ JAZYK
	DRUHÝ CUDZÍ JAZYK
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	FYZIKA
	CHÉMIA
	BIOLÓGIA
	DEJEPIS

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	GEOGRAFIA
	OBČIANSKA NÁUKA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA/ NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
ČLOVEK A SVET PRÁCE	SVETPRÁCE
	TECHNIKA
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
	VÝCHOVA UMENÍM
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika vzdelávacích oblastí

Jazyk a komunikácia

V jazykovej časti oblasti jazyk a komunikácia sú určujúcimi ciele rozvíjania komunikatívnych schopností žiakov, ktoré síce boli deklarované aj v minulosti, ale ich uskutočňovanie bolo vytláčané tendenciou obsiahnuť pomerne veľkú sumu jazykových pojmov na vysokej úrovni abstrakcie. **Zdôrazňujeme preto chápanie jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi, čo by sa vo vyučovaní jazyka malo premietnuť do zámerného preferovania rozvoja komunikatívnych kompetencií, ktoré budú istým teoretickým i budú istým teoretickým i praktickým východiskom ich ďalšieho rozvíjania v ostatných vyučovacích predmetoch s ohľadom na ich špecifické potreby.** Výrazne sa posilnil komunikatívno-zážitkový model vyučovania jazyka a naopak oslabila sa tendencia obsiahnuť „školskú podobu“ vednej disciplíny – lingvistiky. Obsah sa zredukoval v prospech aktivít žiakov, ktorí majú v čo najväčšom rozsahu interpretačno-hodnotiacim spôsobom pracovať s jazykovými komunitami. **Najväčší akcent sa pritom kladie na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať a pod.**

Primárnym v literárnej výchove sa stáva rozvoj schopnosti žiaka poznávať svet a zmocňovať sa ho esteticko-umeleckými prostriedkami a úsilie odstrániť z vedomia žiaka presvedčenie jedinečnosti a nenahraditeľnosti kognitívneho prístupu k svetu a smerovanie

pochopeniu špecifik, ktoré v poznávacom procese predstavuje estetické osvojovanie reality. Obsahové osnovanie predmetu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem (repciu) umeleckého textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu, interpretáciu a hodnotenie. Najdôležitejším prvkom v tejto koncepcii literárnej výchovy je sústredenie dôrazu na čítanie ako všestranné osvojovanie umeleckého textu. Cieľom sa stáva rozvoj čitateľských schopností, ktoré ďaleko presahujú aspekt technického zvládnutia čítaného textu a smerujú k prijatiu jeho obsahu.

Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikatívnych kompetencií vytvára predpoklad na rozvinutie schopnosti úspešne sa uplatniť na

trhu práce a v súkromnom živote. Jazyksachápeako znárodnárodnejaindividuálnejidentity, akoprostriedokkomunikáciea profesionálnej realizácie a prostriedok na vyjadrovanie citov a pocitov.

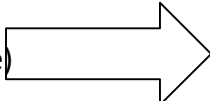
Cudzie jazyky naopak prispievajú k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných štátnym jazykom. Poskytujú živý jazykový základ a predpoklady pre komunikáciu žiakov v rámci Európskej únie.

Cudzie jazyky umožňujú poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytujú prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerancie a vytvárajú podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Obsah vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia sa realizuje vo vzdelávacích predmetoch slovenský jazyk a literatúra, vyučovacích jazykoch a cudzích jazykoch pre nižší sekundárny stupeň vzdelávania:

- Slovenský jazyk a literatúra (na základných školách s vyučovacím jazykom slovenským),
- Slovenský jazyk a slovenská literatúra (na základných školách s vyučovacím jazykom národnosť),
- Vyučovacie jazyky a literatúra – maďarský jazyk, ukrajinský jazyk, rusínsky jazyk, nemecký jazyk a rómsky jazyk (na základných školách s vyučovacím jazykom národnosť, na základných školách s vyučovaním jazyka národnosť),
- 1. cudzí jazyk – anglický jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, francúzsky jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk
- 2. cudzí jazyk – anglický jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, francúzsky jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk

Členenievzdelávacej oblasti podľa účelových jazykových kompetencií, t.j. podľa procesov, ktoré sa nimi rozvíjajú:

- Počúvanie
  - Komunikácia (hovorenie)
  - Čítanie
  - Písanie
-
- s porozumením

Vzdelávaniev danejvzdelávacej oblasti smeruje k vytváraniu a rozvíjaniu účelových kompetencií tým, že vedie k:

- Podpore sebadôvery každého žiaka,
- osvojeniu si vedomostí a nadobudnutých kompetencií, ktoré im umožnia vzdelávať sa po celý ich život a zaujať aktívne miesto v socio-kultúrnom prostredí,
- príprave všetkých žiakov tak, aby sa stali zodpovednými občanmi, schopnými podieľať sa na rozvoji demokratickej spoločnosti, pluralizmu a kultúrnej otvorenosti,
- zaručeniu rovnakých šancí sociálnej emancipácie pre všetkých žiakov,
- pochopeniu vzdelávania v príslušnom jazyku, v ktorom sa odráža historický a kultúrny vývoj národa a zároveň ako významný zjednocujúci činiteľ národného spoločenstva a ako dôležitý prostriedok celoživotného vzdelávania,
- vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého

- mnohotvárneho prostriedku k získavaniu a odovzdávaniu informácií, k vyjadrovaniu vlastných postojov a názorov,
- zvládnutiu základných pravidiel medzi ľudskej komunikácie daného kultúrneho prostredia a nadobudnutiu pozitívneho vzťahu k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie,
  - nadobudnutiu vzťahov k slovesným umeleckým dielam, k vlastným čitateľským zážitkom, k rozvíjaniu svojho pozitívneho vzťahu k literatúre a k ďalším druhom umenia vychádzajúcich z umeleckých textov a rozvíjaniu svojich emocionálnych a estetických cítení a vnímaní,
  - pestovaniu vedomia jazykovej príslušnosti k istému etniku, pocitu jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami, prostredníctvom ovládania normy spisovného jazyka,
  - viesť žiakov k zvyšovaniu jazykovej kultúry ich verbálnych ústnych i písomných jazykových prejavov.

Matematika a práca s informáciami

Obsah v tejto oblasti vzdelávania sa sústreďuje na dobudovanie pojmu prirodzených, celých a racionálnych čísel a početných výkonov týmito číslami. Na tomto stupni sa kladú základy algebry (riešenie rovníc a nerovnic, funkcií). Z geometrie sa paralelne rozvíja rovinná aj priestorová geometria, rozširujú sa žiacke vedomosti o geometrických útvaroch, naučia sa vypočítať obvod a obsah rovinných útvarov a povrch a objem priestorových útvarov. Zoznamujú sa s meraním dĺžky obsahu a objemu ako aj meraním veľkosti uhlov.

Informatika podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi. Vede k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie. Poslaním vyučovania informatiky je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch. Buduje tak informatickú kultúru,

t.j. vychováva k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov. Toto poslanie je potrebné dosiahnuť spoločným pôsobením predmetu informatika a aplikovaním informačných technológií vo vyučovaní aj iných predmetov, medzipredmetových projektov, celoškolských programov a pri riadení školy.

Cieľom je, aby žiak získal schopnosť používať matematiku v svojom budúcom živote. Matematika má rozvíjať žiakov o logické a kritické myslenie, schopnosť argumentovať a komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problémov. Žiak ju spoznáva ako súčasť ľudskej kultúry a dôležitý nástroj pre spoločenský pokrok.

Informatika podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi. Vede k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie. Poslaním vyučovania informatiky je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných

pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch.

Oblasť tvoria predmety **matematika a informatika**.

Predmet matematika je zameraný na rozvoj matematickej kompetencie tak, ako ju formuloval Európsky parlament. Vzdelávací obsah predmetu je rozdelený na päť tematických okruhov, z ktorých žiaci sa zoznamujú s primeranými elementárnymi poznatkami a riešeniami praktických úloh. Sú to: *Čísla, premenná a početové výkony s číslami, Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy, Geometria a meranie, Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika, Logika, dôvodenie, dôkazy*.

Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe, čo znamená, že matematické poznatky sú žiakom prezentované s využitím už existujúcich matematických poznatkov žiakov a skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Pri prezentovaní matematických poznatkov a skúseností sa prioritne zameriava na rozvoj žiackych schopností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov. V predmete informatika žiaci sú vedení k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s informáciami v počítačových systémoch. Vzdelávací obsah informatiky v ŠVP je rozdelený na päť tematických okruhov:

- *Informácie okolo nás,*
- *Komunikácia prostredníctvom IKT,*
- *Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie,*
- *Princípy fungovania IKT,*
- *Informačná spoločnosť.*

Človek a príroda

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda obsahuje problematiku vzdelávania spojenú so skúmaním prírody. V tejto oblasti žiaci dostávajú príležitosť poznávať prírodu ako systém, ktorého súčasťou sú vzájomné premeny, pôsobia na seba a ovplyvňujú sa. Na takomto poznaní je založené aj pochopenie dôležitosti prírodnej rovnováhy pre existenciu živých sústav, vrátane človeka. Prírodovedné predmety svojím činnostným a bádateľským charakterom vyučovania umožňujú žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam prírodných procesov, a tým si uvedomovať aj užitočnosť prírodovedných poznatkov a ich aplikáciu v praktickom živote.

Cieľom vzdelávania prostredníctvom obsahu tejto oblasti je porozumieť prírodným aspektom vplývajúcim na život človeka a vedieť vysvetliť prírodné javy vo svojom okolí, zaujímať sa o prírodu a dianie v nej, získavať informácie o prírode a jej zložkách nielen z rôznych zdrojov, ale aj prostredníctvom vlastných pozorovaní a experimentov v prírode a v laboratóriu, čím si rozvíjajú zručnosti pri práci s grafmi, tabuľkami, schémami, obrázkami, náčrtmi.

Podstatné je poznanie základných princípov ochrany krajiny a životného prostredia a osvojenie si základných princípov zdravého životného štýlu. Dôležité je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote a porozumenie ich podstate, čo si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu s predmetmi napríklad fyzika, chémia, biológia, geografia a matematika. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky

interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva. V procese vzdelávania sa má žiakom sprostredkovať poznanie, že neexistujú bariéry medzi jednotlivými úrovňami organizácie prírody a odhaľovanie jej zákonitostí je možné len prostredníctvom koordinovanej spolupráce všetkých prírodovedných odborov s využitím prostriedkov IKT.

Človek a spoločnosť

Vzdelávacia oblasť sa prostredníctvom obsahu snaží uchovať kontinuitu tradičných hodnôt našej spoločnosti v súlade s aktuálnymi integračnými procesmi, viesť k vnímaniu vlastenectva a národnej hrdosti v kontexte európanstva a multikulturizmu.

Cieľom vzdelávacej oblasti je zoznámiť žiakov s vývojom ľudskej spoločnosti, s najvýznamnejšími spoločenskými javmi a procesmi, ktoré sa premietajú do každodenného života a vnímať svet integrujúco vo vzájomnom vzťahu medzi prírodou a spoločnosťou. Poznanie minulosti svojho národa ako aj národov Európy a sveta, oboznámenie sa so zemepisnými charakteristikami svojej vlasti a regiónov sveta a utváranie pozitívnych občianskych postojov je predpokladom získania občianskych kompetencií, ktoré patria ku kľúčovým vo vzdelávaní. Žiaci cez poznanie najbližšieho prostredia (rodina, škola), ktorého sú súčasťou, získavajú základné vedomosti o svojom najbližšom spoločenskom prostredí, o miestnej obci, regióne a o ostatných regiónoch Slovenska. Oboznamujú sa s územím, obyvateľmi, ich tradíciami a zvykmi, so svetom detí i dospelých, osvojujú si pravidlá a normy správania doma, v škole a na verejnosti. Učia sa orientovať v čase, časových údajoch, histórii vlastnej rodiny, svojej vlasti i ľudskej spoločnosti. Vedú sa k pochopeniu vlastného miesta a roly v spoločnosti, ako aj k tomu, aby svojimi postojmi a konaním prejavovali občiansku aktivitu, vlastenectvo, zodpovednosť k sebe, svojim blízkym, národu a celej spoločnosti. Vychováva žiakov k láske k vlasti a súčasne rozvíja a upevňuje vedomie príslušnosti k európskemu civilizačnému a kultúrnemu prostrediu.

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť otvára priestor pre kultivovanie individuálnych a spoločenských spôsobilostí (kompetencií), učí vidieť veci a javy vo vzájomných súvislostiach, ponúka argumenty, inšpiruje k tvorivému riešeniu otázok dôležitých pre vzdelanostnú spoločnosť. Rozvíja myšlienkové operácie, praktické zručnosti a vedomie vlastnej identity žiaka. Výchova a vzdelávanie v oblasti smeruje k vytváraniu kľúčových kompetencií tým, že žiakov vedie k:

- orientácii v čase a priestore,
- získavaniu základných schopností a zručností poznávať historický materiál,
- získavaniu základných vedomostí z oblasti historických faktov (svetové a národné dejiny),
- pochopeniu príčin a dôsledkov historických udalostí,
- čítaniu a interpretovaniu historických máp, obrázkov, fotografií, tabuliek a iných prostriedkov používaných v dejepise,
- osvojovaniu noriem spoločenského správania a občianskeho spolužitia,
- rešpektovania hodnoty pozitívnych medziľudských vzťahov,
- práci s informáciami o Slovenskej republike ako časti zeme a o Zemi ako celku,
- porozumeniu premenám v krajine, ktoré podmieňuje človek,
- porozumeniu a rozvíjaniu čítania a interpretácie obrázkov, fotografií, grafov, tabuliek,

- prierezov, schém a diagramov ako prostriedkov geografie,
- rozvíjaniu podnikateľských zručností spracúvaním projektov,
- zvládnutiu bežných situácií v osobnom i občianskom živote,
- nachádzaniu vlastného miesta a roly v spoločnosti,
- získavaní orientácie v aktuálnom verejnom živote Slovenskej republiky i vo svete,
- pochopeniu podstaty demokracie, práv a povinností občanov, rozpoznávaní protiprávneho konania a uvedomení si jeho dôsledkov,
- kultivovanému vyjadrovaniu vlastných myšlienok, názorov, postojov a ich obhajovaniu,
- úcte k vlastnému národu i k iným národom a národnostiam,
- pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych, náboženských a iných odlišností ľudí a spoločností,
- budovaniu kladného vzťahu ku všetkým humánnym a demokratickým hodnotám.

Vzdelávaciu oblasť Človek a spoločnosť tvoria učebné predmety dejepis, geografia a občianska náuka, aj keď témy sú v ďalších predmetoch v iných oblastiach.

Umenie a kultúra

Vzdelávacia oblasť nadväzuje na primárny stupeň výchovy a vzdelávania, na ďalšie rozvíjanie žiakových kreatívnych vyjadrovacích schopností prostredníctvom vybraných vyjadrovacích prostriedkov výtvarného umenia, hudby, dizajnu, architektúry, filmu, elektronických médií. Toto vyjadrovanie je chápané vo vzťahoch k dramatickým aj literárnym vyjadrovacím prostriedkom a v širších súvislostiach kultúry – v rámci spoločných tém a medzipredmetových väzieb aj s predmetmi ostatných vzdelávacích oblastí.

Dôležitým poslaním oblasti je budovanie vlastnej kultúrnej identity, chápanie miesta súčasného umenia v živote žiaka a aktívna účasť na ňom ako aj rozvíjanie schopnosti porozumieť iným kultúram. Vzdelávacia oblasť rozvíja žiakovo povedomie vlastných vkusových postojov, kultúrno-historické vedomie, rozvíja schopnosť rešpektovať a tolerovať hodnoty iných ľudí a iných kultúr. Žiak sa učí využívať základné kultúrne nástroje na kultivovanú komunikáciu, rozlišovať rôzne súčasti kultúry (umenie, veda, náboženstvo, šport), rozumieť ich súvislostiam a úlohe vo svojom živote a v živote spoločnosti. Učí sa rozlišovať hlavné umelecké druhy, ich médiá, formy, hlavné tendencie a štýly, vyjadrovacie prostriedky, základné kompozičné princípy; opisovať svoje estetické zážitky z vnímania umeleckých diel, chápať význam estetických faktorov, estetickej činnosti v každodennom živote, chápať význam umenia v živote jednotlivca a spoločnosti. Rozvíja sa jeho záujem o kultúrne dedičstvo a jeho aktualizované formy (na úrovni sociálnej skupiny, regiónu, národa a štátu, európskej kultúrnej oblasti), zoznamuje sa s kultúrou iných národov, učí sa chápať význam kultúrnych a umeleckých pamiatok a učí sa chápať súčasnú umeleckú tvorbu a prejavy kultúry. Žiak spoznáva typické umelecké a kultúrne prejavy ťažiskových epoch vývoja kultúry, vybrané typické diela a autorov svetového a slovenského umenia.

Súčasťou oblasti je rozvoj zodpovedných a samostatných postojov k súčasnej kultúrnej ponuke, k móde, masovej kultúre, subkultúram, poklesnutým formám vyjadrovania; rozvoj kritického myslenia vo vzťahu k mediálnej produkcii a k iným súčasným kultúrnym procesom. Rozvíjajú sa žiakove interkultúrne kompetencie pre komunikáciu a spoluprácu s príslušníkmi

iných kultúr. V rámci nižšieho sekundárneho vzdelávania si žiaci osvojujú základy viacerých umeleckých druhov, zoznamujú sa s možnými prienikmi a špecifikami, ich miestom v kultúre a postupne sa rozvíja ich komplexné vnímanie umenia a kultúry v súvislostiach súčasných kultúrnych procesov a aktuálnych problémov.

Žiak si rozvíja poznanie zákonitostí etikety, schopnosti spolupracovať a kultúrne komunikovať na základe pravidiel etikety. V cieľoch (aj v odporúčaných metódach) oblasť rešpektuje cyklus učenia, v ktorom sa kombinuje skúsenosť postavená na osobnom zážitku, reflexia skúsenosti, aktívne odskúšanie svojich poznatkov až po ďalší rozvoj skúsenosti a jej komunikáciu.

Vzdelávacia oblasť sa člení na učebné predmety: výtvarná výchova, hudobná výchova (5. – 7. ročník ZŠ) a výchova umením (8. – 9. ročník ZŠ) V školskom programe je možné zaviesť aj predmet dramatická výchova.

Absolvovaním tejto vzdelávacej oblasti žiak by mal:

- mať povedomie vlastnej kultúrnej identity, rozvíjať vlastné kultúrno-historické vedomie,
- rozvíjať kultivovanú vizuálnu, sluchovú, jazykovú a pohybovú gramotnosť,
- získať schopnosť kreatívneho vyjadrovania myšlienok, skúseností a emócií prostredníctvom rôznych médií, vrátane hudobných umení, scénických umení, písaného a hovoreného slova, výtvarných prostriedkov, elektronických médií,
- využívať základné kultúrne nástroje na kultivovanú komunikáciu,
- rozlišovať rôzne súčasti kultúry (umenie, veda, náboženstvo, šport a i.), rozumieť ich úlohu v živote jednotlivca a spoločnosti,
- rozlišovať hlavné umelecké druhy, opisovať svoje estetické zážitky z vnímania umeleckých diel,
- chápať význam estetických faktorov, estetickej činnosti v každodennom živote,
- chápať význam umenia v živote jednotlivca a spoločnosti a v kultúre,
- chápať význam kultúrnych a umeleckých pamiatok,
- porozumieť súčasnej umeleckej a kultúrnej tvorbe,
- zaujímať sa o kultúrne dedičstvo svojho regiónu, národa a štátu a zoznamovať sa s kultúrou iných národov a regiónov,
- získavať informácie o miestnom, národnom, európskom a svetovom kultúrnom dedičstve, vedieť ich spracovať a kriticky vyhodnocovať,
- získať vedomosti o významných umeleckých dielach z európskej tradície,
- vážiť si celosvetové kultúrne dedičstvo, kultúrne a umelecké hodnoty rôznych svetových kultúr, rešpektovať a tolerovať hodnoty iných kultúr,
- poznať zákonitosti etikety, vedieť kultúrne komunikovať na základe pravidiel etikety,
- zaujímať zodpovedné postoje k súčasnej kultúrnej ponuke, k móde a k subkultúram,
- uplatňovať kritické myslenie voči mediálnej ponuke a iným súčasným kultúrnym procesom,
- mať základné interkultúrne kompetencie pre komunikáciu s príslušníkmi iných kultúr.

Človek a hodnoty

Vzdelávacia oblasť sa zameriava na budovanie a kultiváciu duševného, duchovného a sociálneho rozmeru mladých ľudí. Napomáha im k postupnému vytváraniu ich hodnotovej orientácie tak, aby raz ako dospelí jedinci boli prínosom pre ľudské spoločenstvo.

Cieľom vzdelávacej oblasti je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, u ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním

informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby dokázali v budúcnosti prispieť k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Obsah vzdelávacej oblasti Človek a hodnoty sa realizuje v povinne voliteľných učebných predmetoch etická výchova alebo náboženská výchova.

Učebné osnovy náboženskej výchovy budú predmetom schvaľovania Konferencie biskupov Slovenska v zmysle zmluvy s Vatikánom.

Povinne voliteľný učebný predmet Etická výchova sa prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností (otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných), ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

Povinne voliteľný učebný predmet náboženská výchova formuje v človeku náboženské myslenie, svedomie, náboženské vyznanie a osobnú vieru ako osobný prejav náboženského myslenia a integrálnej súčasti identity človeka.

Vzdelávanie v tejto oblasti smeruje k rozvíjaniu schopností a spôsobilostí žiakov a vedie ich k:

- sebaúcte, k autonómnemu cíteniu a mysleniu,
- hodnoteniu, zaujímaniu stanovísk, rozlišovaniu dobra od zla,
- spoznávaní efektívnej komunikácie, dôvodov a prvkov prosociálneho správania primeraného veku,
- spoznávaní zásad dobrých medziľudských vzťahov,
- zvnútorňovaní prosociálnych hodnôt, postojov a sociálnych noriem,
- rozvíjaniu sociálnych zručností,
- formovaniu spoločenstva žiakov,
- rozvíjaniu a reflexii v otázkach Boha, významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem pre konanie človeka a dávaní odpovede na základe zjavenia a viery v cirkvi,
- oboznamovaní so skutočnosťou viery a s posolstvom, na ktorom sa viera zakladá a napomáhaní prostredníctvom uvažovania rozumom zdôvodniť vieru,
- prijímaní osobných rozhodnutí vo vzťahu k iným konfesiám a náboženstvám, k svetonázorom a ideológiám a podpore pochopenia a tolerancie voči rozhodnutiam druhých,
- motivácii k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

Človek a svet práce

Vzťah k práci, otázky výberu povolania sú základom tejto vzdelávacej oblasti. Cieľom je pripraviť žiakov na život v praxi, na to, aby sa v budúcnosti dokázali uplatniť na trhu (napr. dokázali dodržiavať pravidlá, povinnosti a záväzky, aby sa vedeli adaptovať na zmenené pracovné podmienky). Oblasť vzdelávania sa sústreďuje na to, aby žiaci dokázali pristupovať k výsledkom pracovnej činnosti nielen z hľadiska kvality, ale aj funkčnosti, hospodárnosti a spoločenského významu. Vzdelávanie v tejto oblasti smeruje k vytváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií žiakov tým, že vede žiakov k:

- pozitívnemu vzťahu k práci a k zodpovednosti za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce,

- osvojeniu základných pracovných zručností a návykov v rôznych pracovných oblastiach, k organizácii a plánovaniu práce a k používaniu vhodných nástrojov, náradia a pomôcok pri práci i v bežnom živote,
- vytrvalosti a sústavnosti pri plnení zadaných úloh, k uplatňovaniu tvorivosti a vlastných nápadov pri pracovnej činnosti a k vynakladaniu úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku,
- autentickému a objektívnemu poznávaniu okolitého sveta, k potrebnej sebadôvere, k novému postoju a hodnotám vo vzťahu k práci človeka, technike a životnému prostrediu,
- chápaniu práce a pracovnej činnosti ako príležitosti k sebarealizácii, sebavzdelávania a k rozvíjaniu podnikateľského myslenia,
- orientácii v rôznych oboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej a duševnej práce a osvojeniu potrebných poznatkov a zručností významných pre možnosť uplatnenia, pre voľbu vlastného profesijného zamerania a pre ďalšiu životnú a profesijnú orientáciu,
- k rešpektovaniu environmentálnych hodnôt a chápaniu recyklácie materiálov a produktov.

Zdravie a pohyb

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb vytvára priestor pre uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je pohyb. Oblasť sa zameriava na základné informácie, súvisiace so zdravým spôsobom života. Pohyb a zdravý spôsob života sa objavuje v cieľoch viacerých predmetov, napríklad telesnej a športovej výchovy a biológie, etickej výchovy, techniky a sveta práce. Charakteristickým znakom vzdelávacej oblasti sú vedomosti a praktické skúsenosti vedúce k rozvoju pohybových schopností, zlepšovaniu pohybovej výkonnosti žiaka, k získaniu základov športov a ich využívaniu s perspektívou ich uplatnenia v štruktúre vlastného pohybového režimu. Najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej činnosti ako nevyhnutného základu zdravého životného štýlu. Vzdelávacia oblasť spája vedomosti, návyky a zručnosti spojené so zdravím, zdravým životným štýlom, pohybovou a športovou činnosťou nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Základné poznatky o význame pohybových aktivít pre zdravie, prevenciu ochorení, správnej životosprávy, športovej činnosti a jej organizovaní, pohybovej výkonnosti a jej hodnotení a pohybové prostriedky sú v predmete telesná a športová výchova rozdelené do štyroch modulov: Zdravie a jeho poruchy, Zdravý životný štýl, Zdatnosť a pohybová výkonnosť. Športové činnosti pohybového režimu.

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy je umožniť žiakom si osvojiť, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti na primeranej úrovni, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na záujmy žiakov, ich predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie.

Žiaci končiaci základnú školu by mali mať vytvorenú predstavu o význame telesnej a športovej výchovy pri upevňovaní aktívneho zdravia, mali by poznať účinok vykonávaných cvičení na organizmus. Mali by samostatne prejavovať záujem o pohybové činnosti, mali zodpovedajúcu úroveň pohybových schopností v súlade s ich pohybovými predpokladmi, mali osvojené pohybové činnosti, z ktorých si dokážu vytvoriť pohybové programy pre vlastnú potrebu.

II. 2.2 Ciele školy

Vychovať absolventa takéhoto profilu chceme realizovať prostredníctvom nasledovných cieľov školy:

1. poskytovať všetkým žiakom dostatok podnetov v rámci základného vzdelania k rozvoju všetkých ich kľúčových kompetencií novými modernými metódami a formami
2. vzbudzovať u žiakov záujem samostatne a zodpovedne poznávať, prežívať a tvoriť v prostredí školy i mimo nej
3. podporovať rozvoj zdravého životného štýlu a pohybových schopností žiakov v školských i mimoškolských aktivitách
4. vštepovať žiakom toleranciu a humánne myslenie, úctu k tradíciám a národnému i celosvetovému dedičstvu
5. individuálnym prístupom zlepšovať vzdelávanie a výchovu žiakov s poruchami učenia a správania
6. rozvíjať komunikačné zručnosti žiakov v materinskom jazyku
  - v cudzom jazyku
  - v informačných a komunikačných technológiách
  - v sociálnych vzťahoch

II. 1.3 Stupeň vzdelania: ISCED 2

Absolvent programu nižšieho sekundárneho vzdelania získa vysvedčenie s doložkou – so špeciálnym vyznačením ukončenia programu poskytnutého základnou školou. Tým splní podmienku pre pokračovanie vo vzdelávaní na vyššom sekundárnom stupni (na všeobecnevzdelávacej alebo odborno-vzdelávacej škole), v priebehu ktorého ukončuje povinné základné vzdelávanie (povinnú školskú dochádzku).

II.1.4 Zameranie školy

Vychádzajúc z tradícií, dlhoročných skúseností a úspechov školy, z možností poskytovaných obcou Košťany nad Turcom, ako aj na základe zisteného záujmu rodičov naša škola bude:

- a) **škola otvorená** pre všetky deti, rodičov, verejnosť, a to ako obsahom vzdelania, tak i formami, komunikáciou, požiadavkami zo strany rodičov. Každoročne organizujeme Deň otvorených dverí pre rodičov a verejnosť s možnosťou zúčastniť sa vyučovania. K tomu patria aj netradičné formy vzájomnej spolupráce – akadémie, spoločné športové podujatia, výlety, triednické hodiny.
- b) **škola občianska** – škola demokratických prístupov a výchovy morálneho správania sa rešpektujeme osobnosť žiaka i učiteľa, ako i každého pracovníka školy, uplatňujeme diferencovaný prístup s cieľom všestranného rozvoja osobnosti žiaka schopného

zodpovedne sa rozhodovať, žiť podľa všeobecne uznávaných životných a morálnych hodnôt a občianskych princípov

- c) **škola športová** – dlhoročnou tradíciou sú školské kurzy plávania a lyžovania. Najnavštevovanejšími sú krúžky futbalu, florbalu a vybíjanej, ktoré organizuje Súkromné centrum CVČ ABC. Podporu nachádzame u zriaďovateľa, ako aj v činnosti jednotlivých oddielov obce, pre ktorých takto pripravujeme dorast nielen pre súťaže miestneho, ale i okresného charakteru .
- d) **škola zdravého životného štýlu** – realizáciou projektu protidrogového koordinátora a koordinátora environmentálnej výchovy vedieme žiakov reláciami, besedami, akciami, výstavami, súťažami, zberovými aktivitami a inými nenásilnými formami k vybudovaniu si životných návykov zdravých pre seba i spoločnosť
- e) **škola rešpektu a tolerancie** - pre úspešný vývoj dieťaťa má význam život v populačne prirodzenej skupine, kde sú zastúpení jedinci s rôznymi vlohami, vlastnosťami a potrebami. Preto v škole integrujeme žiakov s poruchami učenia, správania i žiakov so zdravotným postihom. Zároveň poskytujeme vzdelávanie v oblasti etickej a náboženskej výchovy na základe záujmu rodičov.
- f) **Škola plná talentov** - predčasnou selekciou detí v období povinnej školskej dochádzky odchodom na osemročné gymnázium brzdíme vývin dieťaťa v prirodzenej skupine, čo môže mať dosah pre ich život v spoločnosti. Naša škola dokáže rozvíjať talent dieťaťa aj v prostredí jemu primeranom, čoho dôkazom je rad úspechov v umeleckých, športových a vedomostných súťažiach.
- g) **škola európska** – cudzí jazyk vyučujeme od prvého ročníka. Proces výučby podporujeme využívaním netradičných foriem a metód vyučovania – najmä využívaním informačno - komunikačných technológií v projektoch. Od tohto školského roka využívame novú jazykovú učebňu s moderným vybavením.
- h) **Škola moderných technológií a prístupov** – vo vyučovacom procese využívame moderné technológie /počítačové učebne, internet, multimédiá, interaktívne tabule/ ktoré sú k dispozícii i po vyučovaní. Projektové vyučovanie sa stáva pevnou súčasťou vyučovacích hodín. IKT využívajú aj všetci vyučujúci k príprave na vyučovanie a k svojmu ďalšiemu systematickému vzdelávaniu.
- i) **Škola kultúry a tradícií** – k základnému vzdelávaciemu modelu prostredníctvom vyučovacích hodín hudobnej, výtvarnej a regionálnej výchovy, regionálnej kultúry, dejepisu a literatúry pripájame formy exkurzií na pamätné miesta v obci, okresnom meste a v našej vlasti / ako aj každoročnú účasť na predstaveniach divadelnej scény v Martine, čím umožňujeme žiakom nielen zúčastniť sa predstavenia, ale zažiť a prežiť ho i v kultúrnom prostredí ozajstného divadla.

II. 2 Pedagogické stratégie:

Spoločné postupy na úrovni školy, uplatňované vo vyučovaní aj mimo neho, ktorými škola cielene utvára a rozvíja kľúčové kompetencie žiakov:

II. 2.1 Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie k celoživotnému učeniu sa

- Na praktických príkladoch blízkych žiakovi vysvetľujeme zmysel a cieľ učenia, posilňujeme pozitívny vzťah k učeniu

- Vo vyučovaní sa zameriavame na aktívne kompetencie, učivo používame len ako prostriedok k ich získaniu
- Do vyučovania zaraďujeme problémové vyučovanie a experiment
- Uplatňujeme individuálny prístup, výsledky posudzujeme vždy z pohľadu „pridanej hodnoty“.
- Motivujeme k učeniu – snažíme sa vytvárať také situácie, v ktorých má žiak radosť z učenia
- Na začiatku vyučovacej jednotky vždy spoločne so žiakmi vyvodíme cieľ, na konci vyučovacej jednotky spoločne zhodnotíme jeho dosiahnutie
- Využívame sebakontrolu a sebahodnotenie žiakov
- Žiakom zadávame samostatné práce, ktoré si vyžadujú aplikáciu teoretických poznatkov
- Zadávame motivačné domáce úlohy – umožňujeme im vybrať si z ponuky domácich úloh
- Od žiakov žiadame prezentáciu výsledkov domácich úloh
- Od žiakov vyžadujeme vhodné rozvrhnutie vlastnej práce, učíme ich plánovať, organizovať a vyhodnocovať svoju činnosť
- Vo vhodných prípadoch umožňujeme žiakom realizovať vlastné nápady
- Žiakom umožňujeme pozorovať, experimentovať, porovnávať výsledky a vyvodzovať závery
- Učíme práci s chybou
- Učíme k trpezlivosti a povzbudzujeme
- Pri hodnotení používame v zreteľnej prevahe prvky pozitívnej motivácie

Ideme príkladom — neustále si svojim ďalším vzdelávaním rozširujeme svoj „pedagogický obzor“

II. 2.2 Stratégie smerujúce k rozvoju sociálnych komunikačných kompetencií

- Prioritne sa zameriavame na rozvoj komunikačných spôsobilostí žiakov v materinskom a cudzom jazyku
- Podporujeme rôzne formy komunikácie na medzinárodnej úrovni v rámci Európy aj sveta
- Kladieme dôraz na kultúrnu úroveň komunikácie
- Podporujeme kritiku a sebakritiku
- Učíme žiakov publikovať a prezentovať svoje názory a myšlienky v časopisoch, miestnej tlači a televízii, web, ppt. prezentácii, apod.
- Pripravujeme žiakov na zvládnutie komunikácie s inými ľuďmi v obtiažnych a ohrozujúcich situáciách.
- Učíme žiakov počúvať druhých ako dôležitý prvok účinnej medziľudskej komunikácie.
- Učíme žiakov asertívnemu správaniu sa a nonverbálnej komunikácii.
- Dôraz kladieme na tímovú prácu a kooperatívne vyučovanie
- Vytvárame dostatočný priestor pre vyjadrovanie sa žiakov pri problémovom vyučovaní, v komunitných kruhoch
- Vytvárame priestor pre možnosť samostatnej ústnej aj písomnej prezentácie – samostatná práca, projekty, referáty, riadené diskusie, komunitný kruh
- Umožníme žiakom podieľať sa na príprave rozhlasových relácií
- Vo vyučovaní uplatňujeme brainstorming, brainpooling, simuláciu, hranie rolí
- Dôraz kladieme na zážitkové vyučovanie
- Vyžadujeme uplatňovanie znalostí cudzieho jazyka /rozvoj komunikácie v cudzom jazyku/

- Vyžadujeme od žiakov uplatňovanie schopností komunikácie v rámci autentického učenia sa pri spoločenských akciách školy – akadémie, akcie školy
- Zaraďujeme činnosti umožňujúce komunikáciu s rôznymi vekovými skupinami žiakov a s dospelou populáciou / spolupráca a spoločné aktivity starších a mladších žiakov, s rodičmi, starými rodičmi, klubom dôchodcov a pod. /

Ideme príkladom – profesionálnym prístupom ku komunikácii so žiakmi, rodičmi, zamestnancami školy a širšou verejnosťou. Otvorene komunikujeme na kultúrnej úrovni, svoje názory opierame o logické argumenty. Netolerujeme ohováranie, nezdvorilosť. Pozitívne svoju školu a učiteľskú profesiu prezentujeme na verejnosti.

II.2.3 Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- Pri riešení problémov pomocou algoritmu zaraďujeme do vyučovania modelové príklady
- Učíme žiaka pozitívnemu postojovi v matematike, ktorý je založený na rešpektovaní pravdy a na ochote hľadať príčiny a posudzovať ich platnosť
- Vedeíme žiaka k schopnosti komunikovať v matematickom jazyku, správne využívať argumentáciu
- Praktickými cvičeniami naučíme žiakov používať a zaobchádzať s technickými nástrojmi a prístrojmi údajmi
- Podporujeme zvedavosť, záujem o etické a celosvetové otázky

Ideme príkladom – sami sa zaujíname o najnovšie výsledky vedy a techniky, ako i o nové vedecké zistenia v oblasti našej profesie

II.2.4 Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

- Vyžadujeme od žiakov využívanie informačných technológií pre získavanie informácií aj pre tvorbu výstupov – webová stránka, prezentácia a pod
- Ako výstup z niektorých tém vyučovania vyžadujeme najrôznejším spôsobom spracované záverečné práce – power point, písomne, graficky, pomocou obrazového vyjadrenia a pod. podľa veku žiaka a druhu témy. Následne požadujeme prezentáciu, obhajobu a počúvanie druhých
- Formujeme u žiakov kritický prístup pri využívaní technológie informačnej spoločnosti /TIS/ - najmä ich schopnosť posudzovať relevantnosť zdrojov a rozlišovať medzi skutočnosťou a virtuálnym svetom
- Žiakom zadávame úlohy, ktorými rozvíjame kreatívny prístup pri práci s TIS.
- Poukazujeme na význam TIS v osobnom i pracovnom živote.

Ideme príkladom: systematicky sa zdokonaľujeme v oblasti využívania TIS, pedagogickú dokumentáciu tvoríme pomocou dostupnej technológie. Internet kriticky využívame v príprave na vyučovanie i k osobnej potrebe.

II.2.5 Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie riešiť problémy

- Umožňujeme žiakom vytvárať hypotézy, pozorovať rôzne javy, hľadať ich vysvetlenie, uskutočňovať pokusy, overiť výsledok riešenia a zväziť jeho uplatnenie v praxi
- Vytvárame pre žiakov praktické problémové úlohy a situácie, pri ktorých je nutné riešiť praktické úlohy
- Žiakom ponúkame úlohy, ktoré vyžadujú prepojenie znalostí viacerých vyučovacích predmetov aj využitie praktických zručností z rôznych oblastí ľudskej činnosti a teda aj viacero prístupov k riešeniu
- Žiakom nebránime pri voľbe poradia vypracovania úloh
- Priebežne monitorujeme, ako žiaci prakticky zvládajú riešenie problémov v škole aj pri mimoškolských akciách

Ideme príkladom: učíme sa sami lepšie, s rozumom a nadhľadom riešiť rôzne problémové situácie v škole.

II.2.6 Stratégie smerujúce k rozvoju občianskych kompetencií

- Pravidlá správania sa v škole sú postupne vypracovávané v spolupráci so žiakmi
- Od 1. ročníka vyžadujeme od žiakov spolupodieľanie sa na vytváraní pravidiel vlastnej triedy
- Vyžadujeme od žiakov hodnotenie vlastného správania a správania sa spolužiakov, hľadanie spoločného riešenia pri nedodržiavaní pravidiel triedy či školského poriadku, vyžadujeme od žiakov prijatie zodpovednosti za dodržiavanie týchto pravidiel
- Netolerujeme sociálne patologické prejavy správania – šikanovanie, drogy, kriminalita, prejavy rasizmu, xenofóbie a nacionalizmu
- Netolerujeme agresívne, hrubé, vulgárne a nezdvorné prejavy správania sa žiakov, zamestnancov školy a rodičov
- Netolerujeme nekamarátske správanie a odmietnutie žiadanej pomoci
- Na prezentáciu vlastných názorov žiakov využívame komunitné kruhy, diskusné kruhy, panelové diskusie
- Využívame pomoc a skúsenosti odborníkov – PPP, polícia, výchovného poradcu.
- V činnostiach na to vhodných je žiakom poskytnutá možnosť vyjadriť vlastné pocity, nálady
- Primerane ich upozorňujeme na fyzické psychické násilie, s ktorým sa stretávajú
- Vo vyučovaní používame metódu hraných rolí pre priblíženie rôznych životných situácií a ich riešení, využívame pritom zážitkové učenie a príklady z bežného života
- Na konkrétnych príkladoch demonštrujeme pozitívne a negatívne prejavy správania sa ľudí
- Exkurziami a vychádzkami v obci a okresnom meste umožňujeme žiakom vnímať spôsoby komunikácie medzi ľuďmi a vhodne ich napodobňovať
- Žiakom umožníme zúčastňovať sa zasadnutia obecného zastupiteľstva, návštevy rôznych úradov, súdov
- Organizujeme besedy s pracovníkmi rôznych odvetví -
- Uskutočňujeme akcie pripomínajúce ľudové tradície – Veľká noc, Vianoce
- Organizujeme vystúpenia pre verejnosť. Zabezpečujeme účasť žiakov na akciách obce, vystupovanie pre starších i mladších spoluobčanov

- Zapájame žiakov do celoškolských projektových dní – Deň otvorených dverí, Deň detí, Svetový deň zdravia... a pod.
- Ponúkame žiakom vhodné pozitívne aktivity aj prostredníctvom vzdelávacích poukazov ako protipól nežiaducim sociálno-patologickým javom

Ideme príkladom:

Rešpektujeme právne predpisy, vnútorné normy školy, plníme si príkladne svoje povinnosti. Rešpektujeme osobnosť žiaka a jeho práva. Budujeme priateľskú a otvorenú atmosféru v triede a v škole. Správame sa k žiakom, ich rodičom a ku svojim spolupracovníkom tak, ako si prajeme, aby sa oni správali k nám.

II.2.7 Stratégie smerujúce k rozvoju sociálnych a personálnych kompetencií

- Minimalizujeme používanie metódy frontálneho vyučovania, podporujeme skupinové formy a kooperatívne vyučovanie
- Podporujeme „inklúziu“ – začleňovanie - volíme formy práce, ktoré vnímajú rôznorodý kolektív triedy ako mozaiku vzájomne sa doplňujúcich členov rôznych kvalít, umožňujúcich vzájomne a inšpirovať a učiť s cieľom dosiahnutia osobného maxima každého člena kolektívu
- Učíme žiakov pracovať v tímoch, vnímať ich vzájomné odlišnosti ako podmienku efektívnej spolupráce
- Rozvíjame schopnosť žiakov zastávať v tíme rôzne role
- Učíme žiakov kriticky hodnotiť prácu svojho tímu, výsledok svojej práce /význam/v tíme a práce ostatných členov tímu.
- Podporujeme vzájomnú pomoc žiakov, vytvárame situácie, kde sa žiaci vzájomne potrebujú
- Upevňujeme v žiakoch vedomie, že len spoluprácou možno najlepšie napíňať osobné a spoločenské ciele.
- Podporujeme integráciu žiakov so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami do triednych kolektívov
- Vo vyučovaní podporujeme koedukovanú výchovu detí.
- Priebežne monitorujeme sociálne vzťahy v triede.
- Učíme žiakov odmietaať všetko, čo narušuje dobré vzťahy medzi žiakmi a medzi žiakmi a učiteľmi.

Ideme príkladom – podporujeme spoluprácu všetkých členov pedagogického zboru a spoluprácu pedagogických a nepedagogických zamestnancov školy. Rešpektujeme prácu, rolu, povinnosti a zodpovednosť ostatných. Uprednostňujeme záujmy školy, záujmy žiakov a oprávnené záujmy rodičov pred svojimi osobnými záujmami. Pomáhame svojim spolupracovníkom, učíme sa od nich, vymieňame si skúsenosti.

II.2.8 Stratégie smerujúce k rozvoju pracovných kompetencií

- V spolupráci so Súkromným centrom voľného času ABC v Košťanoch nad Turcom , ktoré ponúka pestrú paletu záujmových útvarov, ako i ZUŠ v Kláštore pod Znievom i v Mošovciach, podnecujeme u žiakov záujmovú činnosť a zmysluplné využívanie voľného času, čím zároveň podporujeme rozvoj kompetencie rozhodovania sa a zodpovednosti za organizovanie svojho voľného času

- Umožňujeme žiakom samostatne si organizovať akcie mimo vyučovania, pripravovať akcie pre mladších spolužiakov, žiakov iných škôl a pre rodičov
- Rôznymi formami /exkurzia, film, beseda, návšteva v škole, ukážka/ zoznamujeme žiakov s rôznymi profesiami a tým cielene ujasňujeme predstavu žiakov o reálnej podobe ich budúceho povolania a voľbe ich ďalšieho štúdia
- Podporujeme žiakov v tvorbe pomôcok na vyučovanie, vedieme ich k prezentácii ich výsledkov pred žiakmi mladších ročníkov či iných škôl formou videokonferencií
- Zapájame žiakov do tvorby školských projektov
- Vyžadujeme od žiakov zhodnotenie vlastnej práce a práce spolužiakov, podávanie návrhov na zlepšenie vlastnej či spolužiakovej práce
- Využívame – hranie rolí, diskusiu, skupinovú prácu, pokusy a experimenty
- Ak je to možné, miesto modelových situácií vedieme žiakov k riešeniu situácií priamo v teréne /obchody, úrady, rodina, laboratória, spoločenská organizácia/
- Žiakov nikdy netrestáme prácou
- Kvalitne odvedenú prácu vždy pochválime, dôsledne vedieme žiakov k dodržiavaniu stanovených pravidiel, ochrane zdravia a k plneniu si povinností a záväzkov.

Ideme príkladom: príkladne si plníme svoje pracovné povinnosti – nástupy na hodiny, príprava na vyučovanie a pod.

II.2.9 Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencií k iniciatívnosti a podnikavosti

- Podporujeme kreativitu žiakov, rozvíjame jeho schopnosť zmeniť myšlienky na skutky.
- Učíme žiakov plánovať a organizovať si svoju prácu
- Starších žiakov poverujeme vedením, starostlivosťou nad mladšími spolužiakmi
- Oceňujeme rôznymi formami pochvaly kreativitu a iniciatívnosť žiakov
- Aktivita na vyučovaní, domáca príprava žiaka nad rámec povinností, získavanie a prezentácia vedomostí mimo úloh stanovených učiteľom je priestorom pre učiteľa na vyzdvihnutie kreativity žiaka
- Formujeme v žiakovi schopnosť postaviť sa za správnu vec, zastať sa slabších spolužiakov a tým budovať etický vzorec správania sa
- Prácou v tímoch podporovať schopnosť žiakov viesť a organizovať kolektív, určovať silné a slabé stránky jednotlivých členov tímu metódou analýzy spoločnej práce , preberať osobnú zodpovednosť za výsledky spoločného diela.
- Činnosťou triednej samosprávy podporujeme iniciatívnosť a kreativitu pri organizovaní akcií školského a triedneho charakteru
- Pri získavaní informácií vedieme žiakov k účelnému využívaniu času stanovením si a dodržiavaním cieľa /nehľadať nepodstatné informácie, nezabavovať sa stránkami internetu, ktoré nie sú podstatné pre našu prácu/
- Využívaním mena školy formovať v žiakoch počas reprezentácie školy na akciách mimo nej hrdosť na príslušnosť k spoločenstvu školy

Ideme príkladom - Sme iniciatívni v hľadaní metód a foriem zdokonaľujúcich naše pôsobenie na žiaka, vo vytváraní priateľskej atmosféry v žiackom i pracovnom kolektíve. Problémy neobchádzame, ale tvorivým tímovým prístupom sa ich snažíme vyriešiť. Iniciatívne vyhľadávame možnosti vytvárania projektov na zabezpečenie lepšieho materiálneho a odborného vybavenia triedy a školy.

II.2.10 Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencií vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- Podporujeme účasť žiakov v súťažiach umeleckého zamerania
- Účasťou na výstavách, divadelných predstaveniach a koncertoch formujeme v žiakoch umelecké hodnoty, schopnosť vnímania národnej kultúry a jej rozdielnosti od kultúry iných národov
- Vlastnou tvorivosťou učíme žiakov vyjadrovať svoje pocity a myšlienky
- Podporujeme rozvoj umeleckej kreativity žiakov ako možnosti ich profesionálneho zamerania sa /napr. návštevy v stredných školách umeleckého zamerania/
- Prostredníctvom akadémií, školských vystúpení, vystúpení v obci prezentujeme žiacku umeleckú tvorivosť všetkých druhov
- Exkurziami na pamätné miesta a vlastným skúmaním historických koreňov rodiny, školy, mesta rozširujeme vedomosti žiakov o národnom dedičstve a budujeme hrdosť voči národným dejinám
- U žiakov formujeme vedomie, že kultúrnosť vyjadrovania sa je znakom kultúrnosti osobnosti.

Ideme príkladom - estetická úprava tried, chodieb, písomných dokumentov, prezentácia vlastných názorov na vnímané umelecké diela ako aj tvorba vlastných umeleckých diel sú znakom našej kultúrnosti. Vkusne dotvárame aj vonkajšie prostredie školy.

II.3 Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby sú u žiaka diagnostikované školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia alebo nadania alebo vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

1. žiak so zdravotným znevýhodnením, t. j.

- žiak so zdravotným postihnutím (s mentálnym postihnutím, so sluchovým postihnutím, so zrakovým postihnutím, s telesným postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo inými pervazívnymi vývinovými poruchami, s viacnásobným postihnutím);

- žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia, s oneskoreným alebo nerovnomerným psychomotorickým vývinom), žiak s intelektovým výkonom v hraničnom pásme, žiak

s poruchou správania,

2. žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia;
3. žiak s nadaním.

Pri práci so žiakmi so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami /ŠVVP/ vychádzame z platných dokumentov, najmä zo zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov a z vyhlášky č. 223/2022 Z. z. o základnej škole, ako i z ďalších platných a záväzných dokumentov.

V tejto oblasti našej práce je nutná zvýšená spolupráca školy, žiaka, jeho rodičov a školského poradenského zariadenia.

V rámci školy ide najmä o spoluprácu triedneho učiteľa s ostatnými vyučujúcimi, výchovného poradcu a vedenia školy. Podmienkou zdokonaľovania práce so žiakmi so ŠVVP je neustále sa vzdelávanie pedagogických pracovníkov v tejto oblasti. Zásadnou podmienkou úspešnej práce s týmito žiakmi je neustála komunikácia s rodičmi žiaka.

Zásady komunikácie učiteľa s rodičom:

- Vytvorenie dostatočného časového priestoru na rozhovor s rodičom
- Získanie si dôvery rodičov, poskytujeme im jasné a zrozumiteľné informácie, podporujeme a povzbudzujeme ich pri problémoch
- Vzájomné počúvanie sa
- Rozhovor musí prebiehať v pokojnej atmosfére, vedieme ho optimisticky, pedagóg hľadá neustále riešenia ako pomoc pre rodiča
- Situácie, ktoré sme s dieťaťom zažili, jeho správanie, reakcie iba popisujeme, ale ich nehodnotíme
- Uvádzame zdroje svojich informácií a to isté umožňujeme aj rodičom
- Stanovíme „pravidlá hry“, ujasníme si pojmy a trváme na dodržiavaní týchto pravidiel
- Celý rozhovor je jasnou snahou učiteľa poradiť rodičom, hľadať riešenia a ponúknuť im pomoc
- Uskutočňujeme zápis zo stretnutia s autentickým podpisom oboch, príp. všetkých zúčastnených strán, ktorý eviduje triedny učiteľ alebo výchovný poradca

II. 3. 1 Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením je okrem všeobecných cieľov, vychovávať a vzdelávať týchto žiakov tak, aby čo najviac rozvinuli vlastné kompenzačné mechanizmy, aby plnohodnotne vnímali, prežívali vlastný život a aby sa stali tvorcami hodnôt, ktoré vytvoria cieľavedomou činnosťou.

Základné podmienky vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením v bežných triedach (integrované vzdelávanie)

Ak je zdravotné znevýhodnenie žiaka takého charakteru, že je mu potrebné vytvoriť špeciálne podmienky na vzdelávanie, takýto žiak má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby a musí byť na škole evidovaný ako žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, za podmienky súhlasu jeho zákonného zástupcu.

Potvrdenie o tom, že žiak má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vydáva podľa kompetencií školské zariadenie výchovného poradenstva a prevencie a na základe odborného vyšetrenia.

Žiak, ktorý má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, musí mať vypracovaný individuálny výchovno-vzdelávací program. Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva škola spoločne so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie podľa kompetencií.

Žiak môže mať špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby počas celého vzdelávacieho cyklu alebo len počas limitovaného obdobia, čo sa posudzuje na základe výsledkov odborného vyšetrenia školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorý sa vzdeláva v bežnej triede základnej školy, musí mať zabezpečené odborné personálne, materiálne, priestorové a organizačné podmienky v rozsahu a kvalite zodpovedajúcej jeho individuálnym potrebám.

Riaditeľ školy zabezpečuje pri výchove a vzdelávaní takéhoto žiaka systematickú spoluprácu školy so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

Individuálny výchovno-vzdelávací program je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, individuálne integrovaného v bežnej triede základnej školy. Je to dokument, ktorého účelom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Individuálny výchovno-vzdelávací program obsahuje:

- základné informácie o žiakovi a vplyve jeho diagnózy na výchovno-vzdelávací proces;
- požiadavky na úpravu prostredia školy a triedy;
- modifikáciu učebného plánu a učebných osnov;
- aplikáciu špeciálnych vzdelávacích postupov;
- špecifické postupy hodnotenia učebných výsledkov žiaka;
- špecifiká organizácie a foriem vzdelávania;
- požiadavky na zabezpečenie kompenzačných pomôcok a špeciálnych učebných pomôcok ;
- zabezpečenie servisu odborníkov – špeciálneho pedagóga, liečebného pedagóga, psychológa, logopéda a iných.

Všetky špecifické úpravy sa vypracovávajú v individuálnom rozsahu a kvalite tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka.

Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva triedny učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom, prípadne ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby a so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

Ak je žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami potrebné prispôbiť obsah a formy vzdelávania v jednom alebo viacerých vyučovacích predmetoch, vypracuje vyučujúci daného predmetu v spolupráci so špeciálnym pedagógom ako súčasť individuálneho

vzdelávacieho programu *Úpravu učebných osnov konkrétneho predmetu*. Ide o úpravu obsahu vzdelávania žiaka, t. j. vychádza sa z učebných osnov predmetu. Vyučujúci učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom vypracuje postupnosť krokov pri preberaní učiva príslušného predmetu. Úprava učebných osnov predmetu, ktorá je súčasťou individuálneho vzdelávacieho programu, sa vypracováva len pre tie vyučovacie predmety, v ktorých žiak nemôže postupovať podľa učebných osnov daného ročníka.

Individuálny výchovno-vzdelávací program sa v priebehu školského roka môže upravovať a doplňovať podľa aktuálnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka. Úpravy výchovno-vzdelávacieho programu sú výsledkom odborných konzultácií všetkých zainteresovaných odborníkov a oboznamuje sa s nimi aj zákonný zástupca žiaka.

Individuálny výchovno-vzdelávací program podpisuje riaditeľ školy, triedny učiteľ, špeciálny pedagóg a zákonný zástupca žiaka.

Pedagogické zásady práce pri práci so žiakmi so ŠVVP:

- rešpektovanie zvláštností a možností žiaka
- informovanosť všetkých pedagógov o probléme žiaka s dôrazom na mlčanlivosť o informáciách zistených pri výkone povolania
- oboznámenie všetkých pedagógov so spôsobmi vzdelávania, hodnotenia žiaka a možnosťami úľav
- oboznámenie spolužiakov s rozdielnym spôsobom hodnotenia žiaka
- skoré poskytnutie špeciálnej pomoci /koniec 1. začiatok druhého ročníka a priebežne, čím skôr, tým lepšie/
- dodržiavanie jednotlivých vývojových etáp
- vytváranie optimálneho pracovného prostredia, priateľskej atmosféry
- zabezpečenie kompenzačných a didaktických pomôcok
- využívanie špeciálnych metód a foriem práce odporučených odborným pracovníkom pedagogicko - psychologickej poradne
- dodržiavanie zásady všestrannosti /dieťa musí mať možnosť kompenzovať svoje znevýhodnenie inými činnosťami, v ktorých je úspešnejšie/
- dodržiavanie zásady sústavnosti
- stanovenie si reálnych cieľov, postupné zvyšovanie nárokov
- podporovanie snahy žiaka, aj pri najmenšom zlepšení výkonu udeľovať pochvaly, nedostatky neporovnávať s ostatnými
- zaraďovanie častých prestávok, striedanie pracovného tempa a pracovných činností podľa odporúčania PPP

II. 3. 2 Výchova a vzdelávanie detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Sociálne znevýhodnené prostredie (znevýhodnenie chudobou alebo kultúrou)

- definujeme ako prostredie, ktoré vzhľadom na sociálne a jazykové podmienky nedostatočne stimuluje rozvoj mentálnych, vôľových a emocionálnych vlastností jednotlivca,

nepodporuje jeho efektívnu socializáciu a neposkytuje dostatok primeraných podnetov pre rozvoj osobnosti. Spôsobuje sociálno-kultúrnu depriváciu, deformuje intelektuálny, mravný a citový rozvoj jednotlivca a z aspektov edukácie ho z týchto dôvodov považujeme za osobu so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Špeciálne edukačné potreby dieťaťa sú požiadavky na špeciálne uspošobenie podmienok, organizácie a realizácie výchovno-vzdelávacieho procesu tak, aby zodpovedali osobitostiam žiaka, ktorého telesný, psychický alebo sociálny vývin sa výrazne líši od štandardného vývinu.

Sociálne znevýhodnené prostredie (ďalej SZP) je pre žiaka rodina :

- ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima,
- v ktorej aspoň jeden z rodičov alebo osoba, ktorej je dieťa zverené do osobnej starostlivosti patrí do skupiny znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie,
- v ktorej najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné, alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie,
- ktorá má neštandardné bytové a hygienické podmienky (napr. žiak nemá vyhradené miesto na učenie, nemá vlastnú posteľ, nie je zavedená elektrická prípojka a pod.).

Výchova a vzdelávanie detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Špecifickým cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je prostredníctvom eliminácie alebo odstránenia hendikepov vyplývajúcich zo sociálneho znevýhodnenia (komunikačné schopnosti, kultúrne a sociálne vylúčenie, hygienické návyky...) dosiahnuť primeraný rozvoj ich schopností

Uskutočňuje sa:

- v školách v bežných triedach spoločne s ostatnými žiakmi školy; pričom niektoré (pre neho problémové) vyučovacie predmety môže žiak absolvovať v rámci individuálneho vzdelávacieho programu
- v školách v bežných triedach spoločne s ostatnými žiakmi školy podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý vypracúva škola v spolupráci so školským zariadením výchovnej prevencie a poradenstva; zákonný zástupca žiaka má právo sa s týmto programom oboznámiť.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania je potrebné vytvárať žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia špecifické podmienky pre ich úspešné vzdelávanie a uspokojovanie ich špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb, najmä:

- vytvárame atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká detí,
- pri vytváraní školských vzdelávacích programov zohľadňujeme atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká detí zo sociálne znevýhodneného prostredia

- zabezpečujeme pomoc pri realizácii výletov, exkurzií, aby sa dieťa mohlo takýchto aktivít Zúčastňovať

Individuálny výchovno-vzdelávací program je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, individuálne integrovaného v bežnej triede základnej školy. Je to dokument, ktorého účelom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Individuálny výchovno-vzdelávací program obsahuje:

- základné informácie o žiakovi a vplyve jeho sociálne znevýhodneného prostredia na výchovnovzdelávací proces;
- modifikáciu učebného plánu a učebných osnov;
- aplikáciu špeciálnych vzdelávacích postupov;
- špecifické postupy hodnotenia učebných výsledkov žiaka;
- špecifiká organizácie a foriem vzdelávania;
- požiadavky na zabezpečenie doplnkových učebných pomôcok
- zabezpečenie servisu odborníkov – asistenta učiteľa, špeciálneho pedagóga, psychológa a iných špecialistov.

Všetky špecifické úpravy sa vypracovávajú na individuálnej báze tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka.

Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva triedny učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom a ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby.

II. 3. 3 Výchova a vzdelávanie detí a žiakov s nadaním

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov s nadaním je dosiahnuť optimálny rozvoj ich nadania a pripraviť ich na tvorivé využitie tohto nadania v prospech spoločnosti. Okrem rozvoja výkonových charakteristík nadania sa kladie dôraz na harmonický osobnostný vývin nadaných detí a žiakov, ich emocionálne charakteristiky i sociálne vzťahy.

Základné podmienky vzdelávania žiakov s nadaním v bežných triedach základných škôl (integrované vzdelávanie)

Ak si rozvoj nadania žiaka bežnej triedy vyžaduje vytvoriť mu na vzdelávanie špeciálne podmienky, jedná sa o žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, čo musí byť potvrdené odborným vyšetrením. Zaradenie takéhoto žiaka do programu pre nadaných žiakov je možné iba s informovaným súhlasom jeho zákonného zástupcu.

Pre integrovaného nadaného žiaka je treba vypracovať individuálny výchovno-vzdelávací program, prípadne môže postupovať podľa skupinového výchovno-vzdelávacieho programu, ak je v triede integrovaná skupina nadaných žiakov s rovnakým druhom nadania. Za vypracovanie týchto programov je zodpovedný triedny učiteľ v spolupráci s príslušnými odbornými pedagógmi (podľa predmetov, v ktorých sa nadanie rozvíja). Pri tvorbe

individuálnych výchovnovzdelávacích programov spolupracuje so zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

Individuálny výchovno-vzdelávací program môže žiakovi v súlade s jeho nadaním umožniť akcelerované vzdelávanie. Okrem postupu do vyššieho ročníka alebo absolvovania dvoch ročníkov v priebehu jedného školského roku možno nadaného žiaka:

- vzdelávať sa v konkrétnych predmetoch podľa učebného plánu vyšších ročníkov,
- postupovať v konkrétnych predmetoch podľa osnov vyššieho ročníka,
- vzdelávať sa v konkrétnych predmetoch v triedach vyššieho ročníka.

Vo všeobecnosti sa však dáva prednosť tzv. rozširujúcemu, resp. obohacujúcemu vzdelávaniu, čo znamená:

- zaradiť do individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu predmety, ktoré nie sú v učebnom pláne bežných žiakov,
- doplniť záväzné učebné osnovy jednotlivých predmetov o nové témy zodpovedajúce nadaniu žiaka a možnostiam školy, resp. regiónu.

Individuálny výchovno-vzdelávací program

Individuálny výchovno-vzdelávací program je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami individuálne integrovaného v bežnej triede základnej školy. Je to dokument, ktorého účelom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Individuálny výchovno-vzdelávací program nadaného žiaka obsahuje:

- základné informácie o žiakovi,
- špecifikáciu druhu a štruktúry jeho nadania, s opisom silných a slabých stránok žiakovej osobnosti,
- modifikáciu učebných plánov a učebných osnov,
- špecifiká organizácie a foriem vzdelávania,
- zapojenie tútora alebo učiteľa/učiteľov školy vyššieho stupňa do vzdelávania žiaka,
- požiadavky na zabezpečenie špeciálnych učebných pomôcok,
- zabezpečenie spolupráce s príslušnými odborníkmi (podľa druhu rozvíjaného nadania).

Individuálny výchovno-vzdelávací program možno v priebehu školského roka spresňovať formou časovo-tematických plánov. Podľa aktuálneho vývinu nadania žiaka možno program priebežne meniť a upravovať.

V individuálnom výchovno-vzdelávacom programe nadaného žiaka s ďalšími špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (nadaného žiaka so zdravotným znevýhodnením alebo nadaného žiaka zo sociálne znevýhodneného prostredia) musia byť zohľadnené aj tieto potreby a program má okrem rozvoja nadania zabezpečiť aj kompenzáciu nedostatkov žiaka.

Skupinový výchovno-vzdelávací program

Ak sú v bežnej triede začlenení a vzdelávaní viacerí žiaci s rovnakým druhom nadania, môžu postupovať podľa skupinového výchovno-vzdelávacieho programu, ktorý môže byť formulovaný aj ako súčasť školského vzdelávacieho programu. Obsahuje:

- modifikáciu učebných plánov a učebných osnov,
- špecifiká organizácie a foriem vzdelávania,
- zapojenie učiteľa/učiteľov školy vyššieho stupňa do vzdelávania žiakov,
- požiadavky na zabezpečenie špeciálnych učebných pomôcok,
- zabezpečenie spolupráce s príslušnými odborníkmi (podľa druhu rozvíjaného nadania).

V individuálnej dokumentácii každého žiaka však musia byť okrem základných informácií o ňom uvedené aj informácie o špecifikácii druhu a štruktúry jeho nadania, s opisom silných a slabých stránok jeho osobnosti.

Ak je v skupine nadaných žiakov žiak s ďalšími špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, musí postupovať podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu.

II. 4 Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy sú integrovanou súčasťou vzdelávacieho obsahu jednotlivých predmetov a sú uvedené v učebných osnovách jednotlivých predmetov. Nevyhnutnou podmienkou účinnosti prierezovej témy je použitie aktivizujúcich, interaktívnych metód.

Na úrovni nižšieho sekundárneho vzdelávania, v súlade so štátnym vzdelávacím programom realizujeme tieto prierezové témy:

OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA
MEDIÁLNA VÝCHOVA
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA
DOPRAVNÁ VÝCHOVA
OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI

Prierezové témy realizujeme viacerými spôsobmi:

- ako integrovanú súčasť vzdelávacieho obsahu jednotlivých predmetov – bližšie sú uvedené v učebných osnovách týchto predmetov,
- formou účelových cvičení
- formou záujmovej mimoškolskej činnosti

- zriadením vyučovacieho predmetu v rámci školského vzdelávacieho programu – finančná gramotnosť, regionálna výchova
- triednickými hodinami s cieľným zameraním – protichrípkové opatrenia (ochrana života a zdravia), školský poriadok (ochrana života a zdravia, dopravná výchova, ľudské práva, šikanovanie (ochrana života a zdravia, multikultúrna výchova, osobnostný a sociálny rozvoj)
- organizovaním mimoškolských podujatí – prezentácia projektov, akadémie, literárne, hudobné a výtvarné podujatia, športové školské súťaže, projekty s tematikou dopravnej bezpečnosti, ochrany zdravia, regionálnej výchovy a regionálnej kultúry, environmentálnej výchovy,
- príspevkami do časopisu JUNIOR, Obecného spravodaja, do školského rozhlasu – mediálna výchova,
- zberom odpadových surovín a starostlivosťou o areál školy – environmentálna výchova,
- účasťou na kultúrnych podujatiach a výchovných koncertoch,
- účasťou na preventívnych programoch polície – dopravná výchova, osobnostný a sociálny rozvoj – šikanovanie, agresivita a iné patologické javy v živote žiakov, ochrana života a zdravia – používanie legálnych a nelegálnych návykových látok.

II. 4. 1 MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA /MKV/

Cieľom prierezovej témy multikultúrna výchova je výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerancie, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola a školské vzdelávanie fungovali ako spravodlivé systémy, kde majú všetci žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál. Žiaci spoznávajú svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokáže s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať.

Zaradenie prierezovej témy multikultúrna výchova v predmetoch:

občianska výchova, etická výchova, geografia, cudzí jazyk, dejepis, náboženská výchova, slovenský jazyk

II. 4. 2 MEDIÁLNA VÝCHOVA /MV/

Cieľom prierezovej tematiky je rozvinúť:

- a) schopnosť uplatňovať stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi,
- b) spôsobilosť zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty (čo znamená viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovali a selektovane využívali médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie, najmä výchovno-vzdelávaciu a mravnú),
- c) schopnosť vytvoriť si ako občan vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií.

- d) schopnosť kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Charakteristika

V súčasnosti sa nanajvýš aktuálnou stáva problém ako naučiť deti a mládež aktívne a zodpovedne využívať prostriedky masovej komunikácie, ktoré sú šíriteľmi poznatkov, posolstiev, hodnotových orientácií a to rôznej kvality.

Obzvlášť závažná sa ukazuje potreba formovať schopnosť detí a mládeže kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy prednostne na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Mediálna výchova smeruje k tomu, aby si žiaci osvojili stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi. Cieľom mediálnej výchovy je rozvinúť u žiakov spôsobilosť – mediálnu kompetenciu zmysluplne t.j. reflektujúco, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty.

Výučba mediálnej výchovy na základných školách má prispieť k tomu, aby žiaci lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovali a selektovane využívali médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie, najmä výchovnovzdelávaciu a mravnú. Cieľom výučby je podnietiť reflexiu žiakov nad mediálnymi obsahmi, sproblematizovať, zvýšiť ich citlivosť na využívanie určitých obsahov (najmä s nadmerným a neprimeraným výskytom násilia, výskytom sexuality, či inými obsahmi nerešpektujúcimi ochranu ľudskej dôstojnosti...). Mediálna výchova zahrňuje prednostne výchovu k hodnotám vo vzťahu k médiám a ich obsahom, ktorá na jednej strane robí žiakov citlivých pre kvalitné mediálne obsahy a na druhej strane im poskytuje pomoc pri účinnej ochrane pred negatívnymi vplyvmi médií. Učí žiakov správne využívať vlastnú slobodu pri výbere mediálnych produktov a uvedomovať si z toho vyplývajúcu zodpovednosť.

Základom je naučiť žiakov chápať reálne, ale i možné mediálne vplyvy na jednotlivca, ale tiež na rôzne aspekty spoločenského diania, a to tak pozitívne ako aj negatívne.

Žiaci by za pomoci výučby mediálnej výchovy mali postupne dokázať nájsť vlastný optimálny spôsob ako žiť v realite, ktorú médiá ovplyvňujú a využívať médiá ako nástroje pozitívneho ovplyvňovania tejto reality. Žiaci budú vedení k aktívnemu zapájaniu sa do komunikačného procesu pomocou médií a s médiami a k uplatneniu svojho kreatívneho potenciálu, ktorý sa prejaví v tvorbe vlastných produktov, resp. v aktívnom zapájaní sa do kolektívnej tvorivej mediálnej práce.

Zaradenie prierezovej témy mediálna výchova v predmetoch:

slovenský jazyk, hudobná výchova, výtvarná výchova, občianska výchova, etická výchova, náboženská výchova

II. 4.3 OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ /OSR/

Cieľom predmetu je rozvíjať u žiakov sebareflexiu (rozmyšľať o sebe), sebaopoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebaupodporovanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pomáhať žiakom získavať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu, podporovať svojím obsahom prevenciu sociálno-patologických javov v škole (prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok).

Charakteristika

Psychosociálny výcvik pomáha rozvíjať všeobecný ľudský potenciál a základné životné zručnosti študentov na poli emočnej inteligencie. Ťažisko predmetu je vo formovaní a rozvíjaní sociálno-emočných, kognitívnych a behaviorálnych zručností s eminentným dôrazom na formovanie sebaidentity, sebauvedomenia, zdravého sebahodnotenia a sebadôvery a rozvoj komunikačných a kooperatívnych zručností nevyhnutných pre dobré medziľudské vzťahy v škole, v rodine, vo vrstovnickej skupine, v partnerstve aj na pracovisku využívaním efektívnych riešení konfliktov, asertívneho presadzovania svojich názorov, eliminovania predsudkov a stereotypov v smere väčšieho rešpektovania a multikultúrnej tolerancie odlišných svetonázorov, postojov, hodnôt a kultúry iných ľudí.

Ciele

1. Osobnostný rozvoj, sebaopoznávanie a poznávanie iných s dôrazom na školský, profesijný, rodinný, partnerský a manželský rámec, rozvíjanie identity seba a zdravého sebaupodporovania a sebadôvery.
2. Sociálna komunikácia v škole, v rodine, vo vrstovnickej skupine, v partnerstve, v manželstve a na pracovisku, spoločenské správanie, bontón a etiketa
3. Efektívne riešenie konfliktov v škole, v rodine, medzi vrstovníkmi, v partnerskom, manželskom a pracovnom živote
4. Multikultúrna tolerancia a rešpektovanie odlišných názorov, postojov, aspirácií, hodnôt iných ľudí v medziľudských vzťahoch a komunikácii v škole, v rodine, vo vrstovnickej skupine, v partnerstve, v manželstve a na pracovisku.
5. Prevencia agresie, násilia a šikanovania v škole, medzi vrstovníkmi, v rodine, v manželstve a na pracovisku (mobbing, bossing)

Obsah (okruhy tém podľa modulov)

1.modul (TC): Osobnostný rozvoj, sebaopoznávanie a poznávanie iných s dôrazom na profesijný, rodinný, manželský a partnerský rámec

2. modul (TC): Komunikácia v rodine, v manželstve, v partnerstve a na pracovisku, spoločenské správanie, bontón a etiketa

3. modul (TC): Efektívne riešenie konfliktov v rodine, v partnerskom, manželskom a pracovnom živote

4. modul (TC): Tolerancia v medziľudských vzťahoch v rodine, v partnerstve, v manželstve a na pracovisku

5. modul (TC): Prevencia šikanovania, psychického násillia v rodine a v manželstve a psychického týrania (mobbingu) na pracovisku

II. 4. 4 ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA /ENV/

Cieľom tejto prierezovej témy je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi; poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu rôznych oblastiach sveta; pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu;

- rozvíjať si spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu,
- rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni,
- pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu,
- vedieť hodnotiť objektivnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská,
- využívať informačné a komunikačné technológie a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií, ako aj pri prezentácii vlastnej práce.

V oblasti postojov a hodnôt nadobudne schopnosť:

- vnímať život ako najvyššiu hodnotu,
- pochopiť význam udržateľného rozvoja ako pozitívnej perspektívy ďalšieho vývoja ľudskej spoločnosti,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu, podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia,
- schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu,
- prehlbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém v prospech konania smerom k životnému prostrediu,
- rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť.

Prierezovú tému realizujeme v spolupráci s CVČ v Turčianskej Štiavničke v ročníkoch 5.,6.,8. formou celodenných aktivít 2-krát ročne.

Zaradenie prierezovej témy environmentálna výchova do predmetov:

fyzika, chémia, biológia, geografia, technická výchova.

II. 4.5 DOPRAVNÁ VÝCHOVA - VÝCHOVA K BEZPEČNOSTI V CESTNEJ PREMÁVKE /DP/

Dopravná výchova je povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl. Úlohou dopravnej výchovy v školách je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke - ako chodcov alebo cyklistov - pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel. Realizácia učebnej činnosti sa uskutočňuje v objekte školy, na detských dopravných ihriskách alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Ciele dopravnej výchovy na ZŠ sú zamerané na všetky tri oblasti osobnosti žiaka, na oblasť kognitívnu, afektívnu a psychomotorickú, ktoré je potrebné proporcionálne rozvíjať. Ciele sú zostavené v zmysle týchto kritérií :

- pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- formovať mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,
- osvojiť si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, ako chodec, cyklista, cestujúci (spolujazdec),
- naučiť deti pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,
- zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli,
- zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke,
- pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla,
- uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Zaradenie prierezovej témy Dopravná výchova:

Ročník:	Forma:	termín:	Realizátor:	ČTP
5.-9. ročník:	kurz v dĺžke 4 vyuč. hodín	priebežne počas roka	ABC centrum voľ. času	

II. 4. 6 OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA /OŽZ/

Ochrana života a zdravia (OŽZ) sa realizuje prostredníctvom jednotlivých učebných predmetov ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – účelových cvičení. Ochrana života človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov

zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Snahou je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredia prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode. Prierezová téma sa zameriava na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami.

Charakteristika učiva

Povinné učivo „Ochrana života a zdravia“ (OŽZ) sa v základných školách realizuje prostredníctvom vyučovacích predmetov štátneho vzdelávacieho programu a obsahom samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier a účelových cvičení. Aplikuje sa v ňom učivo, ktoré bolo v minulosti súčasťou ochrany človeka a prírody (OČP). Z jeho obsahu bola vyčlenená ochrana prírody a dopravná výchova do iných vzdelávacích oblastí štátneho vzdelávacieho programu. Ochrana človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách, tiež pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Ciele učiva

Povinné učivo, ktoré nie je samostatným predmetom je súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl. Poskytuje žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky a formuje ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí.

Na záver deväťročného štúdia na základnej škole by mali žiaci teoreticky a prakticky ovládať vybrané úlohy:

- z tematiky riešenia mimoriadnych situácií – civilná ochrana;
- zo zdravotnej prípravy vedieť poskytnúť predlekársku prvú pomoc;
- vedieť zvládnuť základné činnosti pri pohybe a pobyte v prírode ;
- vzhľadom na vek a pohlavie optimálne zvyšovať psychickú, fyzickú pripravenosť a odolnosť pre prípad vzniku predpokladaných mimoriadnych situácií.

Na realizáciu učiva OŽZ sa využívajú viaceré organizačné formy :

Účelové cvičenia (ÚC) v 5.-9. ročníku realizujeme v prírode 2-krát v roku po 5 hodín spravidla na jeseň a jar. Pred realizáciou ÚC vykonáme deň prípravy z teoretickej časti učiva v rozsahu 3-5 hodín podľa náročnosti obsahu a organizácii plánovaného ÚC.

A/ Zaradenie prierezovej témy ochrana života a zdravia v predmetoch:

Vo vyučovacích i mimo vyučovacích aktivitách

B/ Zaradenie prierezovej témy ochrana života a zdravia:

Ročník:	Forma:	termín:	Dĺžka:	Realizátor:	ČTP
5. ročník:	Účelové cvičenie	september	Teória: 5hod. Prax: 5 hod.	Poverený pedagóg Triedny učiteľ	
		jún	Teória:3 hod. Prax: 5 hod.	Poverený pedagóg Triedny učiteľ	
6. ročník:	Účelové cvičenie	september	Teória: 5hod. Prax: 5 hod	Poverený pedagóg Triedny učiteľ	
		jún	Teória: 3 hod. Prax: 5 hod.	Poverený pedagóg Triedny učiteľ	
7. ročník :	Účelové cvičenie	september	Teória: 5hod. Prax: 5 hod	Poverený pedagóg Triedny učiteľ	
		jún	Teória: 3 hod. Prax: 5 hod.	Poverený pedagóg Triedny učiteľ	
8. ročník:	Účelové cvičenie	september	Teória: 5 hod. Prax: 5 hod.	Poverený pedagóg Triedny učiteľ	
		jún	Teória: 3 hod. Prax: 5 hod.	Poverený pedagóg Triedny učiteľ	
9. ročník:	Účelové cvičenie	september	Teória: 5 hod. Prax: 5 hod.	Poverený pedagóg Triedny učiteľ	
		jún	Teória: 3 hod. Prax: 5 hod.	Poverený pedagóg Triedny učiteľ	

II. 4. 7 TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI /TP/

Prierezová téma rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli - komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine. Ciele aj obsah prierezovej témy je súčasťou viacerých predmetov.

Hlavným cieľom je, aby sa žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedeli si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu, overiť ju a pod.

Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

Výsledkom vzdelávania bude, že žiak vhodným spôsobom dokáže zareagovať v rôznych kontextových situáciách, nadviazať kontakt, zostaviť základné písomnosti osobnej agendy, pozná ich funkciu, formálnu úpravu a vie ju aplikovať, využiť nástroje IKT, identifikovať a popísať problém, podstatu javu, získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich, kultivovane prezentovať svoje produkty, názory, vytvoriť plán prezentácie, napláňovať a realizovať základný výskum, určiť svoje silné stránky a vie ich využiť pri vhodnom výbere témy, vie aplikovať vhodnú formálnu štruktúru na prezentáciu výsledkov svojho výskumu.

**Zaradenie prierezovej témy Tvorba projektu v predmetoch:
Vo všetkých výchovno-vzdelávacích predmetoch.**

III. Vnútrotný systém kontroly a hodnotenia

III. 1 Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

III. 2 Vnútrotný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

III. 3 Hodnotenie školy

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami. Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z metodických pokynov č.11/2011 zo dňa 01.05.2011 na hodnotenie žiakov ZŠ. Budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných. Hodnotenie budeme robiť na základe určitých kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka. Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania. Úspešným absolvovaním príslušného vzdelávacieho programu podľa § 6 a 7 (zákona 245/2008 Školský zákon) alebo jeho ucelenej časti môže dieťa alebo žiak získať niektorý zo stupňov vzdelania uvedených v odsekoch 2 až 5. Nižšie stredné vzdelanie, ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy; dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou: „Žiak získal nižšie stredné vzdelanie.“

Hodnotenie a klasifikáciu budeme realizovať priebežne a súhrnne klasifikačným stupňom. Pri priebežnom hodnotení sa uplatňuje hodnotenie čiastkových výsledkov a prejavov žiaka, zohľadňuje vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliada na jeho mentálnu, psychickú i fyzickú disponovanosť. Súhrnné hodnotenie žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa uskutočňuje na konci prvého a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň a kvalitu vedomostí, zručností a návykov v danom predmete. Žiak základnej školy musí byť z predmetu vyskúšaný ústne, písomne alebo prakticky aspoň dvakrát v polročnom hodnotiacom období, t.j. pri klasifikácii musí mať minimálne dve

známky z predmetu v každom polroku. Učiteľ je povinný viesť evidenciu o každej klasifikácii žiaka. Povinne sa klasifikujú predmety: slovenský jazyk a literatúra, cudzí jazyk, matematika, informatika, fyzika, chémia, dejepis, geografia, biológia. Riaditeľ školy na začiatku školského roka po prerokovaní s pedagogickou radou môže rozhodnúť o slovnom hodnotení predmetov: občianska náuka, výtvarná výchova, výchova umením, hudobná výchova, telesná a športová výchova, etická výchova a náboženská výchova, svet práce a technika.

2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov

Hodnotenie zamestnancov sa bude realizovať :

- pozorovaním, hospitačnou činnosťou, individuálnymi rozhovormi
- analýzou predpísaných písomných prác
  - vyhodnocovaním výsledkov rôznych súťaží a predmetových olympiád
  - zhodnotením dosahovaných výchovno-vyučovacích výsledkov, sledovaním a pokroku žiakov vo výsledkoch pod vedením učiteľa
  - hodnotením učiteľov žiakmi, rodičmi a verejnosťou
  - vzájomným hodnotením učiteľov (čo si vyžaduje aj vzájomné hospitácie a „otvorené hodiny
  - hodnotením činnosti pedagóga v oblasti ďalšieho vzdelávania vyhodnocovaním plnenia činnosti zadaných nad rámec pracovných úloh

Postupujeme podľa § 52 zákona č.317/2009 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch (čl. 26 ods. 4 Pracovného poriadku). Hodnotenie sa uskutočňuje na konci školského roka priamymi nadriadenými.

3. Hodnotenie školy

Cieľom hodnotenia je, aby žiaci a ich rodičia získali dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako zvládajú požiadavky na ne kladené. Pravidelne monitorujeme výsledky žiakov a práce pedagógov so žiakmi počas školského roka, komplexnú analýzu našej práce, získaných úspechov (aj nedostatkov), vypracúvame ku koncu školského roka. Komplexne spracovanú Správu o výchovno-vzdelávacej činnosti predkladáme Rade školy, zriaďovateľovi a oboznamujeme s ňou rodičov na úvodnom celoškolskom rodičovskom združení. V budúcnosti plánujeme využiť metódu dotazníkov na zisťovanie spokojnosti žiakov, či rodičov s prácou školy, ako aj pedagógov s vedením školy. Zistené informácie využijeme k zlepšeniu úrovne výchovno-vzdelávacej činnosti na škole, resp, doplnenie iškVP novými úlohami. Hlavným kritériom pre nás je spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov a kvalita výsledok.

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:

- ciele, ktoré si škola stanovila, najmä v koncepčnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe, ich reálnosť a stupeň dôležitosti;
- posúdenie ako škola spĺňa ciele, ktoré sú v Štátnom vzdelávacom programe;
- oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky a oblasti, v ktorých škola dosahuje slabšie výsledky, včítane návrhov a opatrení.

Pravidelne sa budú monitorovať:

- podmienky na vzdelanie;
- spokojnosť s vedením školy a učiteľmi;
- prostredie – klímu školy;
- priebeh vzdelávania – vyučovací proces- metódy a formy vyučovania;
- úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami;
- výsledky vzdelávania;
- riadenie školy;
- úroveň výsledkov práce školy

Kritériom pre nás je:

- spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov;
- kvalita výsledkov

IV. Školský učebný plán

Inovovaný školský učebný plán - ISCED 2
ŠK rok : 2020/2021

VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMET/ROČNÍK	5.	6.	7.	8.	9	SPOLU
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	5	5	4+1	5	5	25
	Prvý cudzí jazyk	3+1	3	3	3	3	16
	Druhý cudzí jazyk			2	2	2	6
Človek a príroda	Fyzika		2	1	2	1+1	7
	Chémia			2	2	1+1	6
	Biológia	2	1	2	1	1	7
Človek a spoločnosť	Dejepis	1	1+1	1	1	2	7
	Geografia	2	1+1	1	1	1	7
	Občianska náuka		1	1	1	1	4
	Regionálna výchova	+ 1	+ 1				2
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova	1	1	1	1	1	5
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4+1	4 +1	4+1	4 + 1	5	25
	Informatika	1	1	1	1	1	5
Človek a svet práce	Technika	1	1	1	1	1	5
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1	1	1	1		4
	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	5
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	10
Povinné hodiny spolu		24	25	26	27	25	127
ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM							
Voliteľné hodiny		3	4	4	3	5	19
Počet hodín spolu		27	29	30	30	30	146

Inovovaný školský učebný plán - ISCED 2

ŠK rok : 2021/2022

VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMET/ROČNÍK	5.	6.	7.	8.	9	SPOLU
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	5	5	4+1	5	5	25
	Prvý cudzí jazyk	3+1	3	3	3	3	16
	Druhý cudzí jazyk			2	2	2	6
Človek a príroda	Fyzika		2	1	2	1+1	7
	Chémia			2	2	1+1	6
	Biológia	2	1	2	1	1	7
Človek a spoločnosť	Dejepis	1	1+1	1	1	2	7
	Geografia	2	1+1	1	1	1	7
	Občianska náuka		1	1	1	1	4
	Regionálna výchova	+ 1	+ 1				2
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova	1	1	1	1	1	5
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4+1	4 +1	4+1	4 + 1	5	25
	Informatika	1	1	1	1	1	5
Človek a svet práce	Technika	1	1	1	1	1	5
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1	1	1	1		4
	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	5
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	10
Povinné hodiny spolu		24	25	26	27	25	127
ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM							
Voliteľné hodiny		3	4	4	3	5	19
Počet hodín spolu		27	29	30	30	30	146

Inovovaný školský učebný plán - ISCED 2

ŠK rok : 2022/2023

VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMET/ROČNÍK	5.	6.	7.	8.	9	SPOLU
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	5	5	4+1	5	5	25
	Prvý cudzí jazyk	3+1	3	3	3	3	16
	Druhý cudzí jazyk			2	2	2	6
Človek a príroda	Fyzika		2	1	2	1+1	7
	Chémia			2	2	1+1	6
	Biológia	2	1	2	1	1	7
Človek a spoločnosť	Dejepis	1	1+1	1	1	2	7
	Geografia	2	1+1	1	1	1	7
	Občianska náuka		1	1	1	1	4
	Regionálna výchova	+ 1	+ 1				2
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova	1	1	1	1	1	5
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4+1	4 +1	4+1	4 + 1	5	25
	Informatika	1	1	1	1	1	5
Človek a svet práce	Technika	1	1	1	1	1	5
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1	1	1	1		4
	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	5
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	10
Povinné hodiny spolu		24	25	26	27	25	127
ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM							
Voliteľné hodiny		3	4	4	3	5	19
Počet hodín spolu		27	29	30	30	30	146

Inovovaný školský učebný plán - ISCED 2

ŠK rok : 2023/2024

VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMET/ROČNÍK	5.	6.	7.	8.	9	SPOLU
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	5	5	4+1	5	5	25
	Prvý cudzí jazyk	3+1	3	3	3	3	16
	Druhý cudzí jazyk			2	2	2	6
Človek a príroda	Fyzika		2	1	2	1+1	7
	Chémia			2	2	1+1	6
	Biológia	2	1	2	1	1	7
Človek a spoločnosť	Dejepis	1	1+1	1	1	2	7
	Geografia	2	1+1	1	1	1	7
	Občianska náuka		1	1	1	1	4
	Regionálna výchova	+ 1	+ 1				2
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova	1	1	1	1	1	5
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4+1	4 +1	4+1	4 + 1	5	25
	Informatika	1	1	1	1	1	5
Človek a svet práce	Technika	1	1	1	1	1	5
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1	1	1	1		4
	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	5
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	10
Povinné hodiny spolu		24	25	26	27	25	127
ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM							
Voliteľné hodiny		3	4	4	3	5	19
Počet hodín spolu		27	29	30	30	30	146

Poznámky :

1. Počet skupín a počet žiakov v skupine sa určí spravidla podľa priestorových, personálnych a finančných podmienok školy, podľa charakteru činnosti žiakov, podľa náročnosti predmetu s ohľadom na požiadavky ochrany zdravia a bezpečnosti práce.
2. Na vyučovanie predmetu náboženská výchova alebo etická výchova možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny s najvyšším počtom žiakov 20. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12 žiakov, možno do skupín spájať aj žiakov rozličných ročníkov. Ak si žiak vyberie predmet, navštevuje ho bez zmeny počas celého školského roka.
3. Na vyučovanie predmetu cudzí jazyk možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny s najvyšším počtom žiakov 17.
4. Na vyučovanie predmetu informatika možno triedu rozdeliť na skupiny, ktoré sa naplňajú do počtu najviac 17 žiakov.
5. Na vyučovanie predmetu telesná a športová výchova sa triedy na druhom stupni školy delia alebo spájajú na skupiny chlapcov a skupiny dievčat toho istého ročníka. Najvyšší počet žiakov v skupine je 25. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12 žiakov, možno do skupín spájať aj žiakov rozličných ročníkov.
6. Na vyučovanie predmetov svet práce a technika možno vytvárať skupiny s najvyšším počtom žiakov 17.

V. Učebné osnovy

Vypracované učebné osnovy jednotlivých predmetov vychádzajú z učebných osnov štátneho vzdelávacieho programu pre nižšieho sekundárneho vzdelávanie, ktoré dopĺňajú voliteľné predmety, dotované z dotácie pre voliteľné hodiny. Osnovy jednotlivých predmetov charakterizujú predmet, definujú jeho ciele, rozvoj kľúčových spôsobilostí, uvádzajú používané metódy a formy práce, učebné zdroje, hodnotenie žiakov v predmete, obsah (obsahový štandard), požiadavky na výstup (výkonový štandard) a začlenenie prierezových tém. Osnovy jednotlivých predmetov sú uvádzané samostatne.